

BÖLÜM 21

Omuzun Ağrılı Durumları

Zeynep Rukiye YURTTUTMUŞ¹

Giriş

İnsan vücudundaki en hareketli eklem olan omuz eklemi, glenohumeral, sternoklaviküler, akromiyoklaviküler ve skapulotorasik eklemlerin bir araya gelmesi ile oluşan kompleks bir yapıdır. Üst ekstremitiyi gövdeye bağlayan ve elin uzaydaki pozisyonlanmasında oldukça önemli bir role sahip olan omuz ekleminden kaynaklı ağrılar, kas-iskelet sistemi ağrıları içinde bel ve diz ağrılarında sonra üçüncü sırada yer alır (1). Günlük yaşam aktivitelerini kısıtlayan ve hayat kalitesini bozan omuz ağrılarının yaşam boyu prevalansı %67 olarak belirtilmiştir (2).

Omuz ağrıları çeşitli özelliklerine göre sınıflandırılabilir. Ağrının kaynağına göre yapılan sınıflandırmada intrinsik ve ekstrinsik sebeplerden söz edilir (Tablo 1) (3). İntrensik sebepler: Primer olarak omuz kompleksini oluşturan eklem, kas, kemik, ligaman, tendon ve bursa gibi intrinsik yapılardan kaynaklanır. Rotator manşon hastalığı,

adeziv kapsülit, glenohumeral ve akromiyoklaviküler eklem hastalıkları, subakromiyal (subdelto-id) bursit, biceps tendiniti ve labral yırtıklar başlıca intrinsik nedenlerdendir. Ekstrinsik sebepler: Omuz eklem kompleksi dışındaki yapılardan kaynaklanıp omuza yansıyan ağrılardır. Servikal patolojiler, hepatobiliyer, miyokard ve pulmoner kaynaklı ağrılar ile diyafragmatik irritasyona yol açan sebepler yansıyan ağrı sebepleri olarak sayılabilir. Vecchio ve arkadaşlarının çalışmalarında omuz ağrısı nedenleri arasında rotator manşon hastalıklarını %65, perikapsüler yumuşak doku ağrısını %11, akromiyoklaviküler eklem ağrısını %10 ve servikal bölgeden yansıyan ağrıları %5 olarak saptanmıştır (4).

Ağrının başlangıç süresine göre yapılan sınıflandırmada ise; 6 haftadan kısa süreli ağrılar: akut, 6-12 hafta süren ağrılar: subakut, 12 haftadan uzun süren ağrılar ise: kronik olarak tanımlanır (Tablo 2) (5).

¹ Uzm. Dr., Kağızman Devlet Hastanesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Kliniği, zynpyurttutmus@gmail.com

ağrılarda omuz EHA normaldir ve intrinsik omuz patolojilerinin aksine, omuz hareketi ile ağrının şiddeti değişmez (41).

Sonuç

Omuz ağrısı, sık görülen ve yaşam kalitesini ciddi olarak bozabilen bir kas iskelet sistemi sorunudur. Dikkatli bir anamnez ve fizik muayene ile çoğu zaman ön tanı oluşturulabilir. Ayırıcı tanının yapılamadığı, konstitusyonel semptomların ve komorbiditelerin eşlik ettiği veya travma varlığı gibi durumlarda mutlaka laboratuvar ve radyolojik tetkikler ile ileri değerlendirme yapılmalıdır. Omuzun ağrılı durumları çoğu zaman konservatif tedaviye iyi yanıt verirken, dirençli olgularda mutlaka cerrahi gerekliliği açısından ortopedi görüşüne başvurulmalıdır.

**** Bu bölümde fotoğrafi kullanılan hastanın fotoğrafının kullanılması ile ilgili yazılı ve sözlü onamı alınmıştır

KAYNAKLAR

1. Marinko LN, Chacko JM, Dalton D, et al. The effectiveness of therapeutic exercise for painful shoulder conditions: a meta-analysis. *J Shoulder Elbow Surg.* 2011 Dec;20(8):1351-1359.
2. Luime JJ, Koes BW, Hendriksen IJ, et al. Prevalence and incidence of shoulder pain in the general population; a systematic review. *Scand J Rheumatol.* 2004;33(2):73-81.
3. House J, Mooradian A. Evaluation and management of shoulder pain in primary care clinics. *South Med J.* 2010 Nov;103(11):1129-35; quiz 1136-1137.
4. Vecchio P, Kavanagh R, Hazleman BL, et al. Shoulder pain in a community-based rheumatology clinic. *Br J Rheumatol.* 1995 May;34(5):440-442
5. Greenberg DL. Evaluation and treatment of shoulder pain. *Med Clin North Am.* 2014 May;98(3):487-504
6. Armstrong A. Evaluation and management of adult shoulder pain: a focus on rotator cuff disorders, acromioclavicular joint arthritis, and glenohumeral arthritis. *Med Clin North Am.* 2014 Jul;98(4):755-775
7. Fish DE, Gerstman BA, Lin V. Evaluation of the patient with neck versus shoulder pain. *Phys Med Rehabil Clin N Am.* 2011 Aug;22(3):395-410
8. Lizzio VA, Meta F, Fidai M, et al. Clinical Evaluation and Physical Exam Findings in Patients with Anterior Shoulder Instability. *Curr Rev Musculoskelet Med.* 2017 Dec;10(4):434-441.
9. Codsı M, Howe CR. Shoulder Conditions: Diagnosis and Treatment Guideline. *Phys Med Rehabil Clin N Am.* 2015 Aug;26(3):467-489
10. Artandi MK, Stewart RW. The Outpatient Physical Examination. *Med Clin North Am.* 2018 May;102(3):465-473
11. Gray M, Wallace A, Aldridge S. Assessment of shoulder pain for non-specialists. *BMJ.* 2016 Dec 7;355: i5783
12. Kibler WB, Sciascia A. Current concepts: scapular dyskinesis. *Br J Sports Med* 2010; 44:300.
13. Hermans J, Luime JJ, Meuffels DE, et al. Does this patient with shoulder pain have rotator cuff disease?: The Rational Clinical Examination systematic review. *JAMA.* 2013 Aug 28;310(8):837-447
14. Simons SM, Dixon JB. (2022) Physical examination of the shoulder. *UpToDate 2022*. Retrieved from https://www.uptodate.com/contents/physical-examination-of-the-shoulder?search=physical%20examination%20of%20the%20shoulder&source=search_result&selectedTitle=1~150&usage_type=default&display_rank=1
15. McFarland ET et al: Physical examination of the shoulder. In: Malanga GA et al, eds: *Musculoskeletal Physical Examination: An Evidence-Based Approach* 2nd ed. Elsevier; 2017:31-71
16. Gismervik SØ, Drogset JO, Granviken F, et al. Physical examination tests of the shoulder: a systematic review and meta-analysis of diagnostic test performance. *BMC Musculoskelet Disord.* 2017 Jan 25;18(1):41
17. Park HB, Yokota A, Gill HS, et al. Diagnostic accuracy of clinical tests for the different degrees of subacromial impingement syndrome. *J Bone Joint Surg Am* 2005; 87:1446- 1455.
18. Kim E, Jeong HJ, Lee KW, et al. Interpreting positive signs of the supraspinatus test in screening for torn rotator cuff. *Acta Medica Okayama* 2006; 60:223-228.
19. Silva L, Andréu JL, Muñoz P, et al. Accuracy of physical examination in subacromial impingement syndrome. *Rheumatology* 2008;47:679-683
20. Walton J, Mahajan S, Paxinos A, et al. Diagnostic values of tests for acromioclavicular joint pain. *J Bone Joint Surg Am* 2004; 86:807-812.
21. Armstrong A, Teefey SA, Wu T, et al. The efficacy of ultrasound in the diagnosis of long head of the biceps tendon pathology. *J Shoulder Elbow Surg* 2006; 15:7-11.

22. Lenza M, Buchbinder R, Takwoingi Y, et al. Magnetic resonance imaging, magnetic resonance arthropathy and ultrasonography for assessing rotator cuff tears in people with shoulder pain for whom surgery is being considered. *Cochrane Database Syst Rev* 2013;(9):CD009020.
23. de Jesus JO, Parker L, Frangos AJ, et al. Accuracy of MRI, MR arthrography, and ultrasound in the diagnosis of rotator cuff tears: a meta-analysis. *AJR Am J Roentgenol.* 2009 Jun;192(6):1701-1707.
24. Rechart M, Shiri R, Karppinen J, et al. Lifestyle and metabolic factors in relation to shoulder pain and rotator cuff tendinitis: a population-based study. *BMC Musculoskelet Disord* 2010; 11:165.
25. Harrison AK, Flatow EL. Subacromial impingement syndrome. *J Am Acad Orthop Surg.* 2011 Nov;19(11):701-708.
26. Bölükbaşı S, Kanatlı U. Rotator Manşet Hastalıklarında tanı ve tedavi algoritması. *TOTBID Dergisi* 2003;2(1-2):1-16.
27. Neer CS II. Anterior acromioplasty for the chronic impingement syndrome in the shoulder: a preliminary report. *J Bone Joint Surg Am* 1972; 54:41-50.
28. Murrell GA, Walton JR. Diagnosis of rotator cuff tears. *Lancet* 2001; 357:769-770.
29. Torstensen ET, Hollinshead RM. Comparison of magnetic resonance imaging and arthroscopy in the evaluation of shoulder pathology. *J Shoulder Elbow Surg* 1999; 8:42
30. Harvie P, Pollard TC, Carr AJ. Calcific tendinitis: natural history and association with endocrine disorders. *J Shoulder Elbow Surg* 2007; 16:169
31. Uthoff HK, Loehr JW. Calcific Tendinopathy of the Rotator Cuff: Pathogenesis, Diagnosis, and Management. *J Am Acad Orthop Surg* 1997; 5:183.
32. Prestgaard TA, Moosmayer S. *Calcific tendinopathy of the shoulder.* UpToDate 2022.(16.06.2022 tarihinde https://www.uptodate.com/contents/calcific-tendinopathy-of-the-shoulder?search=calcific%20tendinopathy&source=search_result&selectedTitle=1~27&usage_type=default&display_rank=1 adresinden ulaşılmıştır).
33. Rompe JD, Rumler F, Hopf C, et al. Extracorporeal shock wave therapy for calcifying tendinitis of the shoulder. *Clin Orthop Relat Res.* 1995 Dec;(321):196-201.
34. D'Orsi GM, Via AG, Frizziero A, et al. Treatment of adhesive capsulitis: a review. *Muscles Ligaments Tendons J.* 2012;2(2):70-78.
35. Hooper G et al: Upper limb. In: Luqmani R et al, eds: *Textbook of Orthopaedics, Trauma and Rheumatology.* 2nd ed. Elsevier; 2013:278-82
36. Ramirez J. Adhesive Capsulitis: Diagnosis and Management. *Am Fam Physician.* 2019 Mar 1;99(5):297-300.
37. Resnick D. *Diagnosis of Bone and Joint Disorders.* Philadelphia, Saunders, 2002
38. Ladd LM, Crews M, Maertz NA. Glenohumeral Joint Instability: A Review of Anatomy, Clinical Presentation, and Imaging. *Clin Sports Med.* 2021 Oct;40(4):585-599.
39. Ergen FB. Omuz İnstabilitesi. Trd Sem 2014; 2: 44-52
40. Varacallo M, Musto MA, Mair SD. Anterior Shoulder Instability. 2022 Feb 12. In: *StatPearls [Internet].* Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; 2022 Jan
41. Vaughan A, Hulkower S. (2022, April 4). Evaluation of the adult with shoulder complaints. UpToDate 2022. (Retrieved from https://www.uptodate.com/contents/evaluation-of-the-adult-with-shoulder-complaints?source=mostViewed_widget)
42. Bedi A, Allen AA. Superior labral lesions anterior to posterior-evaluation and arthroscopic management. *Clin Sports Med* 2008;27(4):607-630.
43. Fallahi F, Green N, Gadde S, et al. Indirect magnetic resonance arthrography of the shoulder; a reliable diagnostic tool for investigation of suspected labral pathology. *Skeletal Radiol* 2013;42(9):1225-33.
44. Artus M, Holt TA, Rees J. The painful shoulder: an update on assessment, treatment, and referral. *Br J Gen Pract.* 2014 Sep;64(626): e593-5.
45. Clinicalkey (2021). Shoulder Pain. Clinical Overview (Retrieved from https://www.clinicalkey.com/#!/content/clinical_overview/67-s2.0-dc-b8541e-36cc-44cc-a0ca-34e1c127dafc).
46. Rubin DI. Brachial and lumbosacral plexopathies: A review. *Clin Neurophysiol Pract.* 2020 Aug 13; 5:173-193
47. Wilkens JH, Freehill MT, Srikumaran U, et al. Chapter 8. Approach to the Patient with Shoulder Pain. In: Imboden JB, Hellmann DB, Stone JH. eds. *CURRENT Diagnosis & Treatment: Rheumatology, 3e.* McGraw Hill; 2013. (Accessed June 07, 2022. <https://accessmedicine.mhmedical.com/Content.aspx?bookid=506§ionid=42584891>)
48. Kostretzis L, Theodoroudis I, Boutsidiadis A, et al. Suprascapular Nerve Pathology: A Review of the Literature. *Open Orthop J.* 2017 Feb 28; 11:140-153.
49. Özlü, A. (2021). Miyofisal Ağrı Sendromu Konulu Yayınların Analizi. *International Anatolia Academic Online Journal Health Sciences,* 7 (3), 65-78. (Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/iaaojh/issue/67239/1022878>)

50. Urits I, Charipova K, Gress K, et al. Treatment and management of myofascial pain syndrome. *Best Pract Res Clin Anaesthesiol.* 2020 Sep;34(3):427-448.
51. Shim H, Rose J, Halle S, et al. Complex regional pain syndrome: a narrative review for the practising clinician. *Br J Anaesth.* 2019 Aug;123(2): 424-433
52. Petersen PB, Mikkelsen KL, Lauritzen JB, et al. Risk factors for post-treatment complex regional pain syndrome (CRPS): an analysis of 647 cases of CRPS from the Danish Patient Compensation Association. *Pain Pract* 2018; 18: 341e9
53. Masocatto NO, Da-Matta T, Prozzo TG, et al. Thoracic outlet syndrome: a narrative review. *Rev Col Bras Cir.* 2019 Dec 20;46(5): 2019-2243.
54. Grunebach H, Arnold MW, Lum YW. Thoracic outlet syndrome. *Vasc Med.* 2015 Oct;20(5):493-5.
55. Aletaha D, Smolen JS. Diagnosis and Management of Rheumatoid Arthritis: A Review. *JAMA.* 2018 Oct 2;320(13):1360-1372.
56. González-Gay MA, Matteson EL, Castañeda S. Polymyalgia rheumatica. *Lancet.* 2017 Oct 7;390(10103):1700-1712